

SUDSKA KRONIKA: SLUCAJ MARTIC

Author: [Helen Warrell](#)

Na sudjenju bivsem vodji hrvatskih Srba suci su saslušali uvodna izlaganja optuzbe i optuzenog. Pred Haskim je tribunalom ovoga tjedna započelo sudjenje Milanu Marticu, bivsem vodji hrvatskih Srba kojeg se tereti za sprovođenje kampanje etnickog čišćenja počinjenog nad nesrpskim stanovništvom u Hrvatskoj i Bosni od 1991. do 1995.

Martic je u naznačenom razdoblju obavljao niz rukovodećih funkcija u takozvanoj Srpskoj Autonomnoj Oblasti (SAO) Krajina, formiranoj na jugu Hrvatske. Njega se tereti po deset točaka optužnice za zločine protiv čovječnosti, a po devet za kršenje zakona i običaja ratovanja. Rijec je o zločinima kao što su zatiranje, ubojstvo, pritvaranje, mučenje, uništavanje sela itd.

U svojoj uvodnoj rijeci, tužilac Aleks Vajting (Alex Whiting) opisao je ulogu koju je Martic – oslanjajući se na Jugoslavensku narodnu armiju (JNA) i političare iz Beograda – odigrao u pokušaju „odvajanja“ pretežno srpskih teritorija u Hrvatskoj i Bosni, a s ciljem njihovog pripajanja Srbiji i Crnoj Gori.

Vajting je priznao da u sukobima u Hrvatskoj „nije sudjelovala samo jedna strana“ i dopustio mogućnost da je tokom visegodišnjeg rata postojala i „neosjetljivost hrvatskih lidera za osjećanja lokalnih Srba“.

On je, međutim, insistirao na tome da ništa od onoga što je učinila hrvatska strana ne opravdava strahote koje su pobrojane u optužnici.

Prema tužiocemvom opisu, napade na hrvatska sela „obično je predvodila JNA“, nakon čega bi stizale jedinice lokalne policije (takozvani „marticevci“) i „čistile“ zauzetu zonu od nesrpskog stanovništva.

Tužilac je u sudnici emitirao i video-zapis „terora“ počinjenog u svibnju/maju 1995., kada je Martic navodno organizirao granatiranje Zagreba. Granate koje su tom prilikom korištene navodno su bile ispunjene kuglicnim lezajima, kako ne bi oštetile zgrade, niti vojne ciljeve.

„Milan Martić je svjesno težio ubijanju zagrebackih civila, ili makar znao da će svojim postupcima dovesti do njihovog povredjivanja“, dodao je tužilac.

Vajting je rekao da je kao „zasebna politička i geografska struktura“ SAO Krajina bila uspostavljena potkraj 1990., te da je trajala sve do kolovoza/avgusta 1995.

Za vrijeme njenog postojanja, Martić je – prema navodima tužioca – uživao podršku Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Srbije, koje je također težio stvaranju „države svih Srba“.

Konkretno, Vajting je spomenuo Jovicu Stanisica (tadašnjeg načelnika državne sigurnosti Srbije) i Franka Simatovića (bivšeg zapovjednika specijalnih snaga, glasovitih Crvenih beretki), kao osobu koje su okrivljenom davala „instrukcije, financijsku podršku i naoružanje“.

Takodjer je istakao da je Marticeva pobjeda na izborima za predsjednika SAO Krajine – koji su održani u siječnju/januaru 1994. i na kojima mu je protukandidat bio Milan Babić – dobrim dijelom bila osigurana i „ključnom podrškom“ koju mu je pružio tadašnji jugoslavenski predsjednik, Slobodan Milošević.

Kao bivši istaknuti član Srpske demokratske stranke (SDS), Babić je u siječnju/januaru 2004. priznao krivicu za sudjelovanje u zajedničkom zločinackom poduhvatu protjerivanja nesrpskog stanovništva s područja Krajine.

Po okončanju Vajtingove uvodne riječi, i Martić je iskoristio svoje pravo da se obrati sudu. On je istakao da je optuznica protiv njega podignuta na temelju dokaza pribavljenih od „sumnjivih svjedoka“, te da su u njoj „zamijenjene uloge žrtve i počinitelja“.

Okrivljeni zastupa tezu da su „pravi“ zločinci zapravo bili „separatistički lideri bivših jugoslavenskih republika koji su uzivali podršku iz inozemstva“.

Martić je konstatirao kako je tokom devedesetih – u vrijeme dok su Srbi, po njegovim riječima, bili proganjani od hrvatskih vlasti – njegov jedini cilj bila „zastita svakog građanina SAO Krajine“. Da bi to ilustrirao, on se pozvao na citat iz jednog članka koji je u travnju/aprilu 1990. objavio njemački magazin „Spiegel“, a u kojem se tvrdi kako vladajuća partija u Hrvatskoj, Hrvatska demokratska zajednica (HDZ) „raspiruje vatru hrvatskog nacionalizma“.

Bivši lider je svoj govor okončao rekavši da je „onima koji me poznaju dobro poznato i da sam se prvi suprotstavljao svim zločinima ili nepodopstinama“.

Optuzba će svoje svjedoke saslušavati počev od 16. siječnja/januara, za kada je zakazan nastavak sudjenja.

Helen Warrell izvjestava za IWPR iz Haga.

Location: [Serbia](#)
[Croatia](#)
[Bosnia and Herzegovina](#)

Topic: [Courtside](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-kronika-slucaj-martic-0>